

Врховниот суд на Република Македонија на Општата седница одржана на 29.04.2004 година, расправајќи по предлогот на Одделот за граѓански дела од седницата одржана на 21.03.2014 година, поднесен врз основ на член 61 став 1 и 2 од Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Македонија, согласно член 37 став 1 точка 1 од Законот за судовите (Службен весник на Република Македонија број 58/2006, 35/2008 и 150/2010), со мнозинство на гласови, го утврди следното:

НАЧЕЛНО ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Во текот на стечајната постапка на стечаен должник, стечаен доверител не е активно легитимиран да поднесе тужба за надомест на штета заради намалување на имотот на стечајниот должник сторено пред или по отворањето на стечајната постапка. Ваква тужба може да поднесе само стечајниот управник.

Образложение

Во член 1 од Законот за стечај (Службен весник на Република Македонија број.34/2006...164/2013), уреден е предметот на Законот и утврдено е дека со овој закон се уредуваат целите и условите за отворање на стечајната постапка; органите на стечајната постапка; управувањето и располагањето со имотот што влегува во стечајната маса; намирувањата на побарувањата на доверителите на стечајната постапка; правните последици од отворањето на стечајната постапка; планот за реорганизација; личното управување; ослободувањето од другите обврски; посебните видови стечајни постапки за поединци со статус на трговец; стечајни постапки со странски елементи и други плаќања во врска со стечајот.

Законот го дефинира значењето на употребените поими.

„Стечаен доверител“ е физичко или правно лице кое по било која основа има побарување спрема стечајниот должник, а кое настанало пред отпочнување на стечајната постапка.

„Стечајна маса“ е имотот на должникот кој е предмет на стечајната постапка.

„Стечајна постапка“ е колективна постапка што ја води надлежниот суд за реорганизација или за ликвидација на должникот.

„Стечаен управник“ е лице кое е овластено во стечајната постапка да ја води реорганизацијата или ликвидацијата на должникот.

Целите на стечајната постапка се утврдени во член 3 од Законот и според став 1 од оваа законска одредба, стечајната постапка има за цел колективно намирување на доверителите на стечајниот должник со впаричување на должниковиот имот и распределба на остварените средства (приходи) на доверителите или со склучување на посебен договор за порамнување на побарувањата утврдени со планот за реорганизација што е насочен кон натамошно одржување на должниковиот деловен потфат, а според став 2, со реорганизација може да се врши и порамнување на побарувањата пред отворање на стечајната постапка под условите утврдени со овој закон.

Овластувањата на стечајниот управник се наведени во член 33 од Законот, па така согласно став 1, стечајниот управник го застапува и претставува должникот само за оние работи кои се однесуваат на стечајната постапка и стечајната маса.

По отворањето на стечајната постапка, стечајниот управник веднаш ќе го преземе во владение и управување целиот имот што влегува во стечајната маса (член 77 став 1).

Според член 150 од Законот за стечај, надомест на штетата што заеднички ја претрпеле стечајните доверители заради намалување на имотот што влегува во стечајната маса пред или по отворањето на стечајната постапка (заедничка штета), во текот на стечајната постапка може да бара само стечајниот управник. Ако барањата за надомест на штетата се насочени против стечајниот управник, таквите барања може да ги истакнува само новопоставениот стечаен управник.

Законот за стечај во оваа законска одредба го употребува терминот „заедничка штета“ уште во називот на законската одредба, а понатаму ја дефинира оваа заедничка штета, како штетата што заеднички ја претрпеле стечајните доверители заради намалување на имотот што влегува во стечајната маса пред или по отворањето на стечајната постапка.

Со оглед дека целта на стечајната постапка е колективно намирување на доверителите на стечајниот должник распределба на остварените средства (приходи) на доверителите, во текот на стечајната постапка не може еден стечаен доверител со тужба за надомест на штета да бара да се намири од тужени физички лица членови на органите на управување на стечајниот должник, туку во текот на стечајната постапка може со тужба да се бара надомест на заедничката штета каква тужба може да поднесе само стечајниот управник.

Од овие причини, Општата седница со мнозинство го утврди ова начелно правно мислење.

**ОПШТА СЕДНИЦА
НА ВРХОВНИОТ СУД
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**